

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fr., 6 luni 3 fr. 50 c., 3 luni 1 fr. 75 c.
Pentru marșalie pe an 8 fr., 6 luni 4 fr., 3 luni 2 fr.
Pentru străinătate pe an 12 fr., 6 luni 6 fr., 3 luni 3 fr.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopice Sibiu, strada Măceșarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înșopăsc.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 16 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru 5c. — care publicare.

Daco-români sîntem?

În timpul din urmă titulatura aceasta, dedicată românilor, are mare trecere. Țiarele maghiare fac multă reclamă pentru specialitatea aceasta de marfă politică. Nu seim ce căutare are înaintea cetitorilor acelor țiare, dar după reclama ce se face, trebuie să presupunem, că cel puțin de „patrioți” infalibili, trebuie să fie gustată, ca unul din articuli cei mai căutați.

Chiar și „Presse” din Viena încă se vede a nu fi deplin emancipată de presupunerea că e bine a face us de daco-românismul nostru, de și în alt înțeles, deosebit de cel al țiarelor „patriotice” de dincoace de Laita.

Dar în cele din urmă daco-români ne dăc unii, daco-români ne dăc alții.

Ei bine daco-români sîntem?

Cu voia dtră organe „patriotice” și oficioase și cum mai sînteți, ar trebui se răspundem: noi nici mai mult nici mai puțin: sîntem daco-români toți români, căți locuim în sinul și în giurul Carpaților. Cari ve sînt durerile că sîntem daco-români?

Nu sîntem noi de vină, dacă sîntem daco-români. Este de vină Traian, care a aședat pe străbunii noștri în Dacia. Este de vină sciința care ne deosebeste astfel de alți frați ai noștri, bună oară de macedo-români. Sînteți dtră de vină cari înșiva ne numiți așa. Noi ne numim din veacuri simpli: români.

Nu înțelegem cum numirea aceasta poate da privilegiu la atăta frîmțare. Este așa de nevinovată, încât nu se poate ceva mai nevinovată și totuși atăta vorbă, atăta învinuiri că români sînt daco-români.

Nu înțelegem? Ba da, înțelegem, dar înțelegem din neobiința ce o vedem pronunțându se la diverse și dese ocașuni. Acei ce se neodinesc și se nelinicesc, vîd și ei, că în partea aceasta de loc între Tisa, Dunăre, Ma-

rea-neagră și Dniștru sîntem un popor compact de vre-o deșe milioane cu aceeași limbă, cu aceeași obiceiuri, cu aceeași literatură și deduc din toate aceste, că noi, cei cari sîntem în monarchia austro-ungară, avem aspirațiuni centrifugale.

După aceștia, ar fi bine, ca noi se abdicîm de naționalitatea noastră și să ne asimilăm, adecă să ne prefacem, bună oară în maghiari. Numai așa ar înceta temerea, gîndesc ei, că noi nu vom nîsu la o „daco-romanie.”

Și ce dîcem noi la presupunerile aceste dictate de o rea consiință?

Noi am vîrsat mult sânge pentru supșinerea monarchiei în care trăim. Regimentele în prevalența romănescă nici odată n'au dat dosul, sau au trecut în castre străine. Locuitorii cei de a casă nici cînd nu s'au subtras dela sarcinile statului, și totuși atăta neîncredere și atăta suspetați pentru o numire care, cum am dîs, este nevinovată, ca toate numirile.

Dar români cer drepturi egale cu ceilalți locuitori din monarchie.

Să fie aceasta un titlu de a fi tacașii de oamei rei?

Români vor să și păstreze limba și obiceiurile strămoșesci ca toți români și cum se silesc toate popoarele din lumea civilizată.

Să fie aceasta cauza suspetaților și înnegririlor căte se aruncă asupra, făcînd din numirea, ce de altminteră este o numire prin care nedesebim de alți frați ai noștri din alte ținuturi, cari n'au aparținut Daciei de odinioară, un fel de stigmă de patrioți rei?

În adevăr mare absurditate. Absurditatea însă ascunde un fariseism necălit, care bine judecat, este cel mai înveterat antipatriotism, antipatriotism în adeveratul înțeles al cuvîntului.

Dacă a dat cineva dovești despre patriotism adeverat, apoi români sînt cei dintîiu, cari s'au luptat sute de ani numai ca să poată fi adeverăți fi

ai patriei și nu numai heloți în patrie. Ei de o parte au îndurat cele mai mari nedreptățiri și de altă parte s'au luptat pentru patrie ca și cînd ei s'ar fi bucurat de cele dintîiu beneficii ale ei.

Și pentru toate aceste respalata numai stigmatizarea să le fie?

Acei ce vreau să facă din numirea daco-român o armă, cu care vor se lovească în români, sînt în adevăr mente capti, românul le mai dîce și căpiați. Ei, vrînd să le facă urgîșită numirea cu care trebuie să fie mîndri, îmblușesc cu stăruință necușificabilă pe români afară din patriotismul lor, dovedit cu atăta abnegațiune, nu de așii sau de eri, ci de seculi.

Români însă sînt cu mult mai cu minte. Vor lăsa să dîce cui cei place și neconturbați, și vor vedea de trebile lor.

Revista politică.

Sibiu, la 8 Decembrie.

Alarmările privitoare la un rășboiu în perspectivă au devenit permanente. Din cele ce se scriu dela Berlin la „Köln. Ztg.”, se vede, că descoperirile în privința înarmărilor rusești, în cercurile normative din Viena sînt foarte luate în considerațiune. Aci, deja de un timp oare care, se nutresc îngrigiri mari din cauza Rusiei. O încăierare nemijlocită cu imperiul țarilor, fără îndoală, nu e de temut, cu toate aceste pentru viitor trebuie făcute pregătiri. „Vossische Zeitung” spune de altă parte: „Dorița Rusiei de un rășboiu în afară a ajuns până la nebunie. Asigurările țarului și ale guvernului său, precum și ale diplomației sale, că numai pacea o doresc, corespund planurilor bine chibzuite și sînt destinate a ascunde intențiunile adeverate ale Rusiei. Un *modus vivendi* între Rusia și Austria este cu neputință. Rășboiul contra

Austriei este deja decis în sferole cele mai înalte și nu va trece mult și, durere, va deveni faptă. În apropiare de Varsovia, lângă Wola și Powazki s'a construit o tabără șanțuită, de optzeci de mii de combatanți. Altă tabără, tot așa de mare, e construită la Grodno. Toți concediații dela artilerie și cavalerie sînt chemați; toate comăndele de rezervă au se fie pușe pe picior de rășboiu.” „Vossische Ztg.” mai are și alte detaiuri de natură alarmătoare despre armările imperiului țarilor.

Contele Herbert Bismarck, fiul cancelarului, este trimis la Viena cu deșe. Țiarele din Berlin observă cea mai aducă tăcere asupra acestei misiuni, nu prea obișnuite în timpul telegrafului. Unele țiare presupun că misiunea fiului cancelarului este a închide poarta unor peșitorii eventuale la Viena din partea Rusiei. Poate că deșeșe conțin și alte lucruri, cari sînt mai grave ca peșitul eventual al Rusiei la Viena. Țiarele berlineze dacă tac asupra misiunei fiului lui Bismarck, nu încețază de a face front Rusiei.

Scupșina Serbiei s'a deschis cu mare neces din lipsă de deputați. Discursul de tron cuprinde multe bune și frumoase. Țiarele însă pare că au un presimț insulflator de îngrigire. Scirea că în Serbia este aproape o catastrofa, care amenință tronul regelui Milan, se reșeșeșe prin țiare.

Între Muntenegru și Turcia încă nu s'au descurcat lucrurile cu fruntariile. O telegramă dela Cetinje, din 19 Decembrie n., spune că negociațiile se vor incepe între guvern și delegatul turcesc prește pușino dile. Împedeca vor negociațiile aceste înarmățile muntenegrene mai departe? despre care o foaie oficială scrie, că de și Muntenegru vrea pacea trebuie să le continue? Căci, dîce foaia oficială, dacă îl va ataca cineva trebuie să se apere.

Bîrbații de stat ai Franciei pipăe în toate părțile după compensa-

FOIȚA.

Din poveștile uncheșului sfătos.

Despre pomul crăciunului.*

(Urmare.)

II.

Ci că în vremile cele vechi, vechi de tot, oamei fiind orbi adecă necunosced adeverul luminat, căntau să se inchine și ei la ceva; căci, del așa e omul făcut. Și nu care cum-va astașii este mai altfel? Nu vedem noi oare pe mulți, că deși creștini, deși oamei cu învătățură, unii se inchină surului, alții umblă cu plosca cu mîncînile dela unul până la altul, ca să placă nu știu cui la care se inchină; eară alții se inchină la sine însuși pentru proopșeala cea mare ce cred ei că o au?

Și, cum dîsei, acei oamei necușplii cum erau ei pe atunci, căntănd să se inchine la ceva, ce și-au nălcuit ei, că numai începură a aduce rugăcîuni, ba chiar și jertfe lemnelor și petrilor. Iși făcură adecă o lege. Și

această lege de a se inchina lucrurilor pămîntesci se numesc fetișism Atăt i-a tăiat capul atăt au făcut.

S'au sculat alții, și scotindu se mai cu minte, le-a plesnit și lor prin cap, că ar fi bine să se inchine la foc, la stele ori la soare. Iși făcură și ei lege; aceste lege se numesc astro-latrie, sau inchinare la stele.

Și dacă am sta strimb ca să judecăm drept, am vedea că acestia ar avă o leacă de dreptate; căci soarele pare a fi cel ce da suflet la toată viațea pe pămînt, ba încă înviorază până și buruienile și toate sadurile.

Eu cănd eram copil și înveta_m la școala dascălului Stan Lupescu, dela biserica Olteni, îmi aduc aminte, că ne adunam cete, cete de căte cinci ori șese copii, cînd era nor, recoare și ploua, și unii amenințam, dîcînd:

Treci

Ploae, treci:

Că te ajunge soarele,

Și-ți va picioarele,

Tu un painu,

Cu un malu

Cu căciula lui Mihaiu

Plină de mălaiu.

Alții se rugau, și cuvîntau:

Eși soare,

Dînchisoare

De 'ncăleşe oase goale.

Judecăți d-voastră. Să nu fie oare această nesce remășișe din erusurile pășinilor, care să fi ajuns până la noi din copii în copii?

Nu știu dacă copiii crescuși și dădăciți de doici și guvernante nemfoaice sau franțuzoase, mai dîc în dîna de astașii astfel. Dară am cunoscință că copiii poporului din mai multe locuri ale țării, țîn cu sfințenie ceea ce au apucat din vechime.

Dară să ne întorcăm la șiritenia noastră.

Evreii, mai picepuși decăt neamurile păgâne, fiindcă trecuseră și prin ciur și prin dărmon, adecă vîdușera multe, pătiseră multe și se adapăseră din învătășurile maghiilor, începură a alege neghina din mazăre. Ei își inchipură că trebuie să fie cineva care a făcut toate vîdușetele și nevîdușetele, că trebuie să fie o putere care să fi făcut cerul și pămîntul cu tot ce se află pe dînsule, și se inchinără unui singur Dumneșeu. Legea

lor se numesc Monoteism. Tot așa se numesc și legea creștinescă.

Evreii sînt țîn și până în dîna de astașii de această credință, băș, băș, cum să dîce.

Grecii, mai adunînd de aci, mai culegînd de coala, și mai născocind și ei căte ceva, mi-și inchipură o lege, alcătuită din o adunătură de zei și zeite, tot unul și unul. Ei le făcură cuib, — și încă cuib zeese, — pe muntele Olimp, și deteră fiecarei ze și fiecărei zeite căte o slujbă; zeși, Doamne, ca să nu se manșe și să nu se învrăbească. Legea lor se numesc Politeism, adecă a multor zei.

După Greci veniră și Romanii. Aceștia mai oleole, decăt Grecii, să întinșeră până unde și-a înțarcat dracul copiii. Și așa fiind, e lucru înveterat că au cuprins o multime de țări și de cetăți. Deci, cum s'ar fi putut oare să rămăe ei mai pe jos decăt alții cu ale legii? căci del le deduse și lor Dumneșeu cap.

Și așa pe lângă zeii și zeitele ce apucară ei dela bunii și străbunii lor, primiră toate credințele deșarte ale

*) „Convorbiri literale.”

fiuni pentru Egipt; nu fac însă nimic pentru a se apropia de Italia, cu toate că despre Germania s'au vădit în zilele din urmă unele fulgere politice îndreptate și asupra Franței. Motivul a fost de astădată aversiunea francezilor decătră produsele industriei nemțese.

Sub rubrica „mai nou” am amintit în nr. precedent de un articol al dlui *Vegezzi Ruscalla*.

Eată, după „Frăția rom.-ital.,” articolul în întregime lui:

O salutare Romanilor.

Dincoace și dincolo de Carpați și de Pind.

Scirea nămiei domnului Bălăceanu trâmă extraordinară și ministru plenipotențiar al regelui Carol al României pe lângă curtea din Viena, în aceeași calitate pe lângă regele Umberto, făcu cea mai frumoasă impresiune poporului italian (care nu putea pricepe îndelungata vacanță a titularului legăției române la Roma) și aceasta pentru că e în deosebire cunoscut cum d. Bălăceanu, în ședere-i de mai mulți ani în capitala austriacă, sciu se câștigă stima tuturor prin mănușirea sa plăcută, prin diplomația sa, prin aceea că a isbutit în împregiurări anevoase să facă ca neînțelegerile dintre cabinetele din Viena și din București să se schimbe în afabilități pe față.

Dar nu numai pentru aceste considerațiuni se aprobă din inimă aceea nămie, ci pentru că în starea de față a lucrurilor pare că destinează Orientului, neresolvată de stângaciul congres dela Berlin, ar fi să se ridice și mai lesne ca o pricină a războiului general. De aceea e de trebuință atât pentru Italia cât și pentru România de a fi într-o deplină înțelegere pentru ca să se ferească de a fi victime ale urmărilor evenimentelor ce se vor întâmpla poate în anul viitor.

Pe lângă aceasta ar fi de dorit ca d. Bălăceanu să poată face ca regele Carol se vină să strângă mâna regelui Umberto în Roma după cum dășeră și unele diare. Aceasta vizită ar avè mare înfăință pentru a stringe mai mult relațiunile dintre cele două state amândouor popoarelor cari au aceeași origine, și același caracter și tot aceleași aspirațiuni. Ceva mai mult, această vizită ar ațea Papei Leon XIII că un rege de religie catolică vine să strângă mâna regelui italian în Roma fără a se teme că va fi ars de fulgerul Vaticanului, fulger pe care progresele de acum ale științei electricității l'au făcut nevătămător și nepunitos. Entusiasmul cu care ar fi primit regele României ar fi

incă o dovadă de afecțiunea pe care o are Patria mamă cătră vechia și scumpa sa colonie.

Mai înainte de a închide această scrisoare, alerg la acea bunăvoință, domnule Director, cu care ați primit articolele mele precedente, ca să trimt această salutare Romanilor de dincoace și de dincolo de Carpați, precum și acela de dincoace și de dincolo de Pind.

Români! bătrân de ani și obosit de neajunsurile unei vârste înaintate, vèd că mă apropiu de sfârșitul vieții^{*)}. Vreau, dar, să vă trimit un afectuos rēmas bun și să vă mulțumesc de bunăvoință pe care ați arătat-o aceluia care de o jumătate veac întrebunțează cu îndărătnicie toate forțele săracului seu talent pentru ca să susțină drepturile voastre și pentru ca să vă înfrățesc cu Italianii.

Dați-mi voie să vă mai dau un sfat: Siliți-vè voi toți care nutriți o iubire vie pentru țeara voastră, siliți-vè ca totdeauna să împrosătați și măriți relațiunile frățesce cu Italia, nu cu pacte subscrise de cancelarii regesi, dar săpate în inima fie-căruiua ca un viu simțământ de frăție reciprocă.

O crisă politică și socială e aproape să izbucnescă în bătrâna Europă și dacă Italianii și Românii vor trăi într-o perfectă comunitate de simlînțe și înțelegeri, vom străbate nevătămăți acest period îngrozitoriu, la sfârșitul căruiua va fi o nouă Europă, întemeiată pe drepturile sfinte ale naționalităților.

Turin, Decemvre.

Vegezzi Ruscalla.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sighișoara, 4 Decemvre 1882 v. Scirea cumcă Maghiarii și Maghiaronii din acest ținut preparază o copie a paschilului din Marmafia, un protest în contra memorialului partidei naționale române a atins în mod dureros pe cei de bun simț din acest ținut. Toți se întreabă dacă e cu puțință ca în ținutul Sighișoarei să se afle Români atât de degenerați și uități de Dumnezeu, încât se fie în stare a devotați ei înșiși pe reprezentanții, ce i-a trimis la conferența din Maiu 1881.

Îmi fîn de datorința a salva onoarea națională a românimei de aici, asigurând pe onorații cetitori, că noi toți, cu mic cu mare, sântem și vom

^{*)} Amintim cetitorilor nostri că Onor. d. Vegezzi Ruscalla are 84 de ani și că este orb N. R. „Frăției rom. ital.”

române români adevărați, cari ținem din toată puterea sufletului nostru la naționalitatea noastră și o vom susține și apăra aceasta până la ultima resuflare și până la ultima picătură de sânge.

Ceea ce va fi încuragiat pe Maghiarii și Maghiaronii de pe aici de a întreprinde inscenarea unei nouă comedii e împregiurarea, ca pe întregul teritoriu al coroanei ungareze sovinișmul nu și-a ridicat fruntea în mod așa de nerușinat, ca în ținutul nostru, și niciări autoritățile publice nu au devenit în aceea măsură instrumente ale sovinișmului, ca la noi. Aici e cuibul în care s'a clocit ideea pucului șeșesc din anul 1877 și toți acei indiviși, cari l'au inscenat sânt dătători de ton în afacerile publice administrative de aici. În mare parte nemțești de șapte pruni, scăpătați materialmente; — acești oameni se folosesc de toate posibilele mijloace spre a ajunge la vre un post public bine salariat. Ei sciu că aușul celor dela putere nu se gădile cu nimic mai plăcut decât cu ideea fiesă de a maghiariza până și pterile de prin Transilvania, și se folosesc de tot ce e posibil spre să câștiga și arăta la cei de sus merite în direcțiunea aceasta. De aici vine, că pe de o parte minciuna și falsificarea, ear pe de altă persecuțiunea și terorismul în contra romanilor a ajuns în ținutul nostru gradul de sub principii reformați în seculul al 17-lea când preoții români, cari țineau la legea și moravurile strămoșesce, și aruncau prin temnițe, și se maltratau trupesce și moral în modul cel mai bacocoritoriu. La aceste am ajuns și astăzi cu acea mică deosebire, că persecuțiunile de acum să ascund sub masca legii; ear terorismul să învelesce în prețelul de esecutarea ordinațiunilor guvernului.

Cine ar crede că astăzi, în seculul luminilor și în constituțiunea buciumată de cea mai liberală în lume, în Ungaria, poporul roman din ținutul nostru și în special partea inteligență e tot așa de persecutată și bacjorită ca pe timpurile crudului barbarism din seculii trecuți? Și cumcă e așa probează următoarele:

E lucru cuoscut că spre realizarea nebunei ilusii de a maghiariza cele trei milioane de români de pe teritoriul coroanei ungareze, se maghiarizează scoalele și învățământul de jos până sus. Parola dată funcționarilor publici în aceasta direcțiune e ca la anumite puncte ale țerei și anume acolo, unde poporațiunea română e mai resfirată sau mai espusă, legile politice de învățământ și ordinațiunile guvernului să se esplice și sucească astfel, ca ceea ce și-au

creat confesiunile române cu sudoare amară în decursul mai multor decenii, se devină în urmă uoigătoare pentru ele. Dacă d. e. în vre o comună românească există și câteva familii maghiare, cari nu sânt în stare a-și înființa școala populară și a căror prunci în sensul legii ar trebui să frecventeze școala română confesională, acolo sovinișmul folosește tot ce e posibil pentru prefacerea școlii confesionale române în școala comunală maghiară, și precăt nu întind legile școlare și instrucțiunile ministeriale destulă mână de ajutoriu spre aceasta, să folosească minciuna, falsificarea și în ultima linie terorismul. — Legea statului prescrie, ca în toate școlile populare, așa dară și în cele comunale și în cele de stat, școlarii să se instrueze în limba lor maternă pe cât aceasta e usităta în comună. Șoviniiții însă aplică la școlile comunale și de stat învățători, cari afară de unele injurătrii triviale nu pricep nici o boabă românească. Dacă în atari locuri confesiunea română își susține școala sa, nu sânt atâtea căi și mijloace infernale, câte se nu să folosească spre sugrumarea aceleia. Eată cum se manevrează în direcțiunea aceasta:

În comuna Valendorf, comitatul Tērnaviei mari, s'a înființat școala populară greco-orientală încă de prin ani 1840 și a fost frecventată de atunci până acum de câte 50—60 de copii români gr. or. cu succes atât de satisfactoriu, încât mai toți locuitorii români din comună astăzi sciu ceti și serie binioșor și se află în stare materială destul de bună după împregiurările noastre de astăzi. De oare-ce însă în acea comună locuiesc și vre-o 30 familii maghiare, care au 18, opșpredece — copii de școala, parola șoviniiților a fost; sau a prefacere școala română în școala comunală, sau a o sugruma și a înființa școala de stat. Cea dintâiu nu a fost posibilă pentrucă școala confesională corespunde tuturor prescripțiilor legii, încât nu s'a putut nici admonia. S'a luat dar refugiu la al doilea mijloc, și pentru 18 copii maghiari s'a înființat la 1880 și se susține pe șpeșele statului — școala de stat. La prima vedere lucrul să pare enigmatic: tot omul se va mira cum de inalt guvern în precarea stare a finanelor statului a aflat de bine a concede pentru 18 copii într-o comună mică de abia 112 familii înființarea și susținerea acelei școli? Dacă însă vom considera că notariul din comună e frate cu domnul vicecomite al comitatului, ear domnul viceprețor al cercului — un domn de origine română — posedă în acea comună ceva avere: ne vom

popoare lor ce cucerise, ca se nu se mânia pe Români, zeii popoarelor cu prime de dēnșii.

Apoi, încetul cu încetul, mai cu rugăciune, mai cu amenințări, mai cu una, mai cu alta, strecurară în Olimp unul câte unul, pe toți zeii popoarelor căduțe sub stăpânirea lor.

Ei! ce-i faci tu acum? Hară, pară jucuai zeii în gloată, de voe, de nevoe, mâncau ei la amyrosie și beau la nectar, acolo în Olimp, și se desfătau cât le cerea inima; dară atât poșidic de zei și de zeite, fără slujbe, fără nimic, cum or s'o ducă? Romanii cu cap; făcu tuturor rândueală ca se nu ajungă să se mi se încabiere acolo în Olimp și să își facă zeirile de ris. Deteră fiecărui lucrurilor din cer și de pe pământ câte un zeu, care mai mare care mai mic, după mtrua fie căruia, și așa li împăcără pe toți.

Legea aceasta a lor tot politicism se numesce ca și a Grecilor, căci, când i căuta bine, tot aceea este.

Pe vremile acelea cum cam se vede treabă, nu pres era pace pe pământ

mânt cu atâtea zeități. Se pare că unii din zei se amestecau nu numai în slujbele celorlalți zei, dară încă și prin trebile pământenilor, căci oameii ajunșeră se numai cunoască ce este omenia, ce este cinstea ce este mila. Să îndobitociseră de nu mai voiau să scie de aproape lor, de cei neputințioși, de sērmanul de veduiva; nu și mai cunoșteau rudeniile, nu mai era nimic sfânt aicea jos pentru deșii.

Trăiau toți cu toții într-o zăpăcăle și într-o buimăceală, fără seamăn, dând unii peste alții ca orbi. Inșuși evreii, cu numele numai că se închinau unui singur Dumnezeu; căci de altminteri, nesocotind pe Dumnezeul adevărat, ei ajunșeră de se închinau numi araurii, mai rău decă și decăt gloata popoarelor păgâne, cu care se învecinau fără ca să se amestecă și se încuscesc cu ele. Cum am dice noi pe românește ași, era o amestecătură o arabarură și o desmățare pe pământ, cărora nici dracul nu le-ar fi putut da de căpătăiu.

Toți din toate părțile și făcuseră

pentru cele mai de căpătanie ființi ale lor zeești câte un simbol, decăci idoli cum le plensiseră și lor prin cap, și se închinau la dēnșele.

De serbat și serbau ei sērbatorele lor, de închinat și închinau ei, del că n'aveau încotro; dară lumea se aștepta la venirea unui Mesia decăci unui Mântuitor; căci vedeau și ei că eșă cum se aflau, nu mai merge treaba.

Tocmai atunci în ferberia aceasta se născu și Mântuitorul nostru Isus Christos, carele vèdând rătăcirea ce orbise pe oameni, binevoii a se pogori din ceriuri spre a mântui neamul omenesc din robia păcatului.

Legea lui Isus, creștinismul, care deschidea ochii muritorilor la lumina cerească, se lăfi repede. Păgânii o primiră cu bucurie, care mai de timpuriu, care mai târziu, până ce ajunșeră să domnesc pe pământ.

Căci, ce ochi ar fi aceia, care se nu vadă, ce urechi, care se nu audă ca numai acolo este mântuire unde se cântă în biserică:

„Mărire intru cei de sus lui Dum-

neșeu, și pe pământ pace, între oameni bună-voire.”

Nu mai în legea aceea este mângăiere sufletească, care are drept simbol: Credețiua, Nădejdea și Dragoste.

Toate bune; dară cei-faci obiceului? Păgânii apucaseră multe dătime, multe sērbrări de a-le legii lor. Intre altele, popoarele venite din fundul Asiei serbau la Solștiul de iarnă, decăci când ziua începe a da înainte, în Decemvre, serbau, după cum diceau ei, biruința soarelui asupra vrăjmașilor lui.

La această serbare ei aduceau în casele lor câte o ramură de brad împodobit cu făclioare, cum fac și astăzi cei ce se trag din acele popoare. Bradul carele stă meren viu și verde, închipuia pomul vieții; luminărele, lumina soarelui, carele dela Solștiul de iarnă începe a încălzi, a da viață tuturor făpturilor amorțite, decăci ziua începe a creșce.

(Va urma.)

pută explica lucrul.... toate sînt în ordine, numai scoala confesională plină de elevi surzimotri gena și supera reîn pe puternicii soviniști. Dară „potentes potenter argunt.” La 5 Decembrie a. c. st. n. dl vice-solgăbiru citează pe parochul și învățătorul gr. oriental din Valendorf la sine și după ce întreabă în sus și în jos cum de mai îndrăsniiți a susținut scoala confesională și și pentru ce nu trimite creștinii noștri pruncii la scoala de stat, după cum le-a poruncit birul satului, aduce următoarea sentență:

„Nr. 103—1882.

În urma ordinațiunii comitetului administrativ al comitatului Terna-vei mari de sub Nr. 936 — 1882 oficiul pretorial al cercului Gibertului, luînd la răspundere pe primarul comunei Valendorf, Szepesi-Károly, pe preotul gr. or. Samul Popovicu și pe învățătorul scoalei confesionale George Neagoș pentru neîndeplinirea ordinațiunii emise de către comitetul administrativ sub Nr. 561—1882 prin care pe baza ordinațiunii înaltului ministeriu de culte și instrucțiune publică Nr. 16838 s'a dispus ca scoala clandestină (zugiskola) gr. or. din Valendorf să se închidă, ear' locuitorii din Valendorf fără deschilnirea de confesione se-și trimită pruncii lor, obligați a frecuenta scoala, fără de toată deschilnirea la scoala elementară de stat de acolo — după pertractarea sevrășită a adus următoarea

Sentență:

De oare ce primarul comunei Valendorf Szepesi-Károly a arătat că densus la timpul seu au fost incunoscînt de notariul despre cuprinsul ordinațiunii de mai sus a comitetului administrativ emanate pe baza ordinațiunii înaltului ministeriu și cumcă numai de cât a și comunicat aceasta (?) capului bisericii (egyház) gr. or. din Valendorf, parochului Samul Popovicu, și învățătorului George Neagoș, ba a îndatorat pe toți locuitorii din Valendorf să și trimită pruncii la scoala de stat, — ear' aceasta a redunoscut-o însuși parochul gr. or. și învățătorul, dar n'a urmat-o, ci în contra înaltei ordinațiunii ministeriale, luate spre scință, începînd învățămîntul în scoala confesională în Octomvre a. c. o susțin această în o localitate luată în chiră — se decide:

ca scoala clandestină (zugiskola) greco-orientală din Valendorf să se închidă sub pedeapsă de 300 fl. v. a., ce are a se suporta de reprezentanța susținătorilor aceleia; preotul gr. or. Samul Popovicu și învățătorul George Neagoș, comitînd prin susținerea scoalei confesionale transgresiune în contra ordinațiunii ministeriale, s'judecă în sensul §-lui 16 al artic. de lege XL din 1879 fiecare la câte 10 zile arest în temnița judecătoreșii cercuale din Cohalm și la amendă de câte 50 fl. ce sînt a se solvi în termen de 14 zile. Să susține părților dreptul de a asterne aici apelațiunea în termen de 8 zile.

Lovnic, în 5 Decembrie, 1882.

Oficiul pretorial al Gibertului.

Goos m. p.

Să nu ne mirăm că în cazul de față s'a suspendat legea care și pentru cea mai necorespunzătoare scoala confesională prescrie trei admonițiuni din partea ministeriului înainte de decretarea închiderii; să nu ne împedcăm de sofisme solgăbirului despre „scoala clandestină confesională” și de transgresiune în contra cutărei ordinațiunii ministeriale; să nu întrebăm nici după aceea că de unde și-a luat comitetul administrativ dreptul a decreta, mai bine dîs, a ucașa închiderea scoalei confesionale: toate aceste se explică din cele de mai sus. Una însă am dori să ni se explice din parte competentă, și

anume din partea comitetului administrativ, pe baza căreia legi a decretat închiderea scoalei botezate de „zugiskola” la 10 August; ear la 20 Octomvre a. c. a eșit esecutorul de dare în comună și a esecutat pentru acea scoala „clandestină” 30 fl. cutot pentru fondul de pensiuie învățătoresc al statului, vîndînd în capul acestor bani o vacă și o oaie ale curatorului bisericii gr. oriental? Se pare dar că dacă e vorba de sudoarea bietului român, atunci scoala lui e confesională și publică, dar când e vorba de esecutarea programei soviniștilor: de a prepara generațiunea viitoare astfel, ca naționalitățile din patrie se devină un aluat gătit din făină românească, fermentată cu „magyar nyelv” și magyar” államesze,” atunci scoala romanului e clandestină.

Însă eată o a doua ilustrațiune tot din ținutul Ternaavelor.

În comuna Alma s'a înființat scoala confesională gr. or. încă pe la anii 1850. De atunci încoaice nisece servitori unguri ai proprietarului nobil s'au așezat cu domiciliul în comună, încat astăzi sînt vreo 10 familii de confesiunea reformată. La anul 1861 s'a zidit edificiu nou pentru scoala gr. or., cu care ocaziune proprietarul maghiar din comună a donat ușile și ferestele. Atăta a fost de ajuns pentru soviniștii dela putere ca să se ființă îndreptății a întinde mîna după scoala românească. Logica lor în cazul acesta: deorece la zidirea școlară au concurs și nobilimea maghiară dînd ușile și ferestele și deorece în sensul §-lui 25 al articului XXXVIII din 1868 — scoala la a cărei înființare a concurs toți locuitorii din comună, e scoala comună: scoala gr. or. din Alma se decretează de scoala comună.

Cu esecutarea acesteia comitetul administrativ a însărcinat sub Nr. 749 — 1881 pe pretorul cercului Elisabetopolei, îndrumăndu-l să scoată pe învățătorul român din edificiul școlar și să l transpună comunei politice. De oarece însă învățătorul nu a fost dispus a transpune porumbul fript gata fostilor servitori ai proprietarului, domnul solgăbiru a raportat sub Nr. 3492 dtdo. 2 Decembrie 1881 comitetului administrativ, că deorece nu i-a reușit a contesta caracterul confesional al scoalei, a aflat de bine a lăsa lucrul deocamdată în pace; „deore-ce” die raportul, „nici locuitorii maghiari de confesiunea evang. reformată, nici cei de coafesiunea gr. catolică nu sînt în stare a și susține scoala și n'au edificii școlar.... ar fi după părerea mea — de lipsă înființarea unei scoale comunale subvenționate din mijloacele statului, ceace din punct de vedere național maghiar s'ar arată a fi neincungiat de lipsă, — deorece populațiunea și până acum românească (előlahosodott) în grad mare s'ar pute salva numai astfel în ținutul acesta locuit de sasi și de români. Însă fiindcă nu se poate susține cu siguranță că scoala din Alma s'ar fi înființat cu spesele comunei politice și că edificiul s'ar fi ridicat pe spesele tuturor locuitorilor din comună și fiindcă se susține de toți locuitorii din comună: n'am putut să arunc pe stradă pe capelaul gr. or., care locuiese în edificiul școlar (a görög-keleti papot nem vetethettem ki).... dar dacă înclitului comitet administrativ ar binevoi a ordina, ca să scot pe popa cu brachiu din scoala confesională gr. or. (a felehezeti iskolából a görögkel. papot karhatalom idéybevetelével kitétessem), o s'el depozedez de loc — și după ce va fi eșit popa din școală, cu foarte puține spese, edificul, s'ar pute preface în scoala comună!”

Eată dar fraților preoți din comitatele Ternaavelor la ce soarte am ajuns noi în patria noastră străbună. Eată libertatea, eată egalitatea de drept, ce ne tutind acei matadori ai

șovinismului, cari cred că se vor afla între noi, fi ai periei”, cari se le întind lor mîna de ajutoriu la demințirea memorialului delegaților noștri.

Ei bine! ce vreu ei să desvotese? Ce a cerut conferența sibiana din Maiu 1881? În punctul 4 al programei partidei naționale s'ce cere: „Revisiunea legii despre egala îndreptățire a naționalităților în favorul acestora; loiala și reala esecutare a tuturor legilor.” Ear în punctul 5 s'ce cere: „Eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și scoalelor confesionale, ca ale unor cestiuniuri curat naționale. Provederea din vistieria statului a scoalelor române și a altor institute de cultură națională în proporțiune cu sacrificiile de sînge și avere ce le aduce naționalitatea română pentru patrie; avînd a se delătura legile ordinațiunile cari sînt contrarie desvoltărei naționale.” Și ce diece memorialul comitetului la aceste? „Din cauza maghiarizării, contra căreia își ridică unanimul seu vor desnumita conferența, spiritele se află trburate și foarte îngrijate în tot cuprinsul Ungariei și al Transilvaniei, ca și cum ar amenința invasiune străină din vre-o parte oarecare. Până și pacea internă a familiilor devine tot mai trburată prin acul despotism al limbei. A fost deci și mai este o cestiune nu numai de naționalitate, ci chiar de consciință pentru Români, ca să și ridice de nou și nelncetat vocea lor contra acestei specii de despotism modern care nu se poate, necum justifica, dară nici măcar esuca cu nici un temei din lume.” (Pag. 80.)

Eată dar ce vreu se desvotese fanaticii șovinisti de pe Ternaave. Pe cînd după cum am arătat în cele două casuri de mai sus, în faptă ne răpesc scoalele, ne aruncă în uliță, și dacă nu le dăm la simpla lor poruncă, ne bagă prin temnițe: pe atunci cred că vor mai înbăta lumea cu frase goale despre egalitatea de drept și despre libertate.

Poftim domnilor soviniști! demințiți faptele voastre, dintre cari de astădată v'am arătat numai două și numai din ținutul Sighișoarei și atunci vou subserbie și eu desvotarea, ce pregătiți. La din contră îmi rezerv a Vă isbi în față pentru tot cuvîntul pamfletului nostru căte diece fapte neconflicabile de ale voastre de soiul celor mai de sus.

Ternaaveanul.

Sinodul român și patriarhia din Constantinople.

Nu e de mult de cînd am publicat epistola patriarhului din Constantinople adresată metropolitului din Bucuresci.

Sinodul român luînd act de acea epistola a respuns patriarhului prin actul următor publicat în „Binele public.”

După o introducere în care se resumează cele die în epistola patriarhului, actul conținut:

Cetînd și ascultînd can mare luare aminte aceasta admonițiune patriarcală, am simțit în inimile noastre o plăcere duhovnicească, vîdînd, că în nalta sea santitate patriarcul ecumenic ne amintese mai multe cuvinte din sînta scriptură și din canoane, care sînt norma administrațiunii sîntei noastre bisericii ortodoxe a răsăritului, și pe care noi nici o dată nu trebuie să le perdem din vedere în administrațiunea spirituală a dioceselelor noastre.

Astfel de cuvinte le recităm și noi încă o dată cu multă plăcere: a) Cuvintele sîntului Apostol Pavel din 1-a epistola către Corinteni cap XIV, st. 40 unde apostolul prescrie buna

rîndueală, ce trebuie să domnească în templu în timpul serviciului divin și încheie regulile sale cu aceste cuvinte: toate să se facă după cuvîntă și rîndueală.” b) Cuvintele sîntului Apostol Petru din 1-a epistola cap. V. st. 1; „Pastorții urma lui Dumnezeu cea dintre voi... făcîndu-vă esemplu turmei.” Cuvintele prin care Sîntul Petru da povătuiri apostolice păstorilor bisericii, sună în toată întregimea lor astfel: „pe presbiterii cei dintre voi i îndemn, ca cei ce sînt împreună presbiter, și martur al suferințelor lui Christos, și părtaș al mării ce ce va să se descopere: păstorii urma lui Dumnezeu, nu din interes rău și cu osîrdie: nici așa ca cum ați domina peste cler; ci făcîndu-vă esemple turmei.” c) Cuvintele sîntului apostol Pavel către Timoteiu episcopul Efesului: „tăs neceritacs episcopisimae fevgae” trebuie citate earăși în toată întregimea lor, pentru a fi pricupte și a se fiinea minte cuprinsul lor cal saltarium.” Aceste cuvinte II-a Timot II. st. 22—26) glăsuiesc astfel:

„Ear de poftele tieresci fugi („tăs neceritacs episcopisimae fevgae” — *Juvenilia autem desideria fuge*), și urmează dreptatea, credința, dragostea, pacea cu toți cei ce se chiamă pe Dnul din inimă curată. Ear de întrebările cele nebune și neînțelepte te feresce sciind că nasce sfeđi. Și slugii domnului nu i se cade să se sflească, ci blînd să fie cătră toți, învățtor răbdător, cu blîndețe certînd pe cei ce stau împotriva; poate cînd va le va da Dumnezeu pocință spre cunoștința adevărului. Și vor scapa din cursa diavolului, prinși fiind ei de densus srpe a lui voie!” d) Pasagiul din faptele Apostolilor, unde S. Apostol Pavel adresează cele din urmă cuvinte ale sale presbiterilor din Efes, cu cari nu avea să se mai vadă în lumea aceasta: „luați aminte de voi, și de toată turma, intru care Dnul Sfînt v'a pus episcopi, ca să păstoriiți biserica lui Dumnezeu, carea o a căștigat cu scump sîngele seu. (Fapt. XX, 28.)

Noi mulțăm din inimă înaltei sale santități patriarcale, că ne pune în vedere cuvintele cele sînte ale scripturii, ne dă ocaziune se gîndim la ele, să le studiem profund și să le realizăm în viața noastră.

Afară de aceste citațiuni din noul testament, epistola santității sale ne amintese încă două canoane anume a) Canonul XXXIV al sîntilor Apostola din care se citează cuvintele dela început: „Episcopii fie-cărei națiuni se cuvine a se cuvine ce cel dintăiu dintre dînși, și a' l recunoase ca cap și nimica din cele ce trec peste autoritatea lor a nu face fără de socotina (opiniunea) lui” Restul textului sună astfel precum urmează: „ci se facă fie-care numai aceea ce se atinge de eparchia lui. Dar și cel dintăiu (Episcop) se nu facă nimica fără de socotina tuturor, ca în acest chip să se fi unire și să se slăvească Dumnezeu prin Donnul intru Dnul Sînt: Tatăl și Fiul și Sîntul Duh.” Așa dar sensul acestui canon este, că fie care națiune sau popor creștin ortodox are Episcopii săi; între Episcopii este unul în fruntea tuturor; fie care administrează diecesa sa după regulile stabilite de biserica. Când se infățășează vre un cas neprevăzut de regulile bisericesci, episcopul respectiv se consultă cu cel ăntăiu, sau Archiepiscopul, despre modul cum se cuvine se urmeze în cazul respectiv. Dar și Archiepiscopul s'au căpătenea Episcopilor, în casurile neprevăzute prin regulile bisericesci, să nu facă nimica arbitrar, ci se consulte pe episcopii națiunii, și se facă așa precum cu toții vor decide; căci cu modul acesta se va păstra buna înțelegere și unanimitatea în disciplina bisericescă. Cum că așa se înțelega

acest canon vom cita aici explicațiunea, ce 'i face un canonic rus, Archimondritul Ioan, în cartea sa intitulată: „Opiti Kursa Terkovkago Zakonobădenia, carte care servește de manual în seminarele Rusiei la studiul dreptului canonic.

În tonul 1-ii, pagina 177 a acestei opere, cetim următoarele asupra acestui canon: „Din acest canon (XXXIV Apost.) mai înainte de toate se vede, că delimitarea hotarelor locale în administrația bisericii creștine hotare numite eparchii (diocese), s'a început deja în timpurile Apostolilor. Canonul apostolic la fie-care popor (ethnos-națiune), ce compune o biserică particulară s'aun locală, reprezentată căți-va Episcopi, din cari fie-care dirige o parte din turmă (yarochia) încredințată lui și care constă din câte-va orașe, sau sate (hora) ear toți acești Episcopi au peste densii un Episcop primat ca un cap, cerele întâiul între dăniși (o en avtois protos). Cu privire la veacul apostolic și la timpurile cele mai apropiate de el, episcopi primăți sau cei întâiul la bisericile locale fără îndoială s'au socotit primii urmași apostolice, puși de însuși apostolii, cu deosebire în locurile cele mai însemnate ale țerilor și provinciilor cunoscute atunci Iacov în Ierusalim, Timotheu în Efes, capitala de atunci a Asiei mici, Tit în insula Crit. s. a. Înșe nîmînd pe acești Episcopi primăți Capi ai bisericilor lor, canonul apostolic dă a înțelege aici nu o putere a lor nemărginită și cu totul independentă, ci numai o principială prioritate, înfățetarea votului în afacerile bisericice; căci precum episcopilor subordonați nu li se permite a face nimica din cele ce ar avea o importanță deosebită, fără șcirea și șocința capului, așa și însuși episcopului capital i s'inspiră a nu face nimica fără șocința și conglasuirea comună a tuturor episcopilor. Ast-fel de acte, care covârșesc autoritatea parțială a fie-cărui episcop și cer votul și decisiunea principalilor reprezentanți ai bisericii, pot fi d. e. hotărârile dogmelor credinței compunerea canoanelor și legiuirilor pentru biserică, alegerea episcopilor, judecata asupra lor și altele asemenea. Ear fie-care episcop eparchial ori diocesan, după canon, are primăția și autoritatea numai în cele ce privesc la eparchia lui și la locurile ce aparțin ei. Canoanele tipurilor următoare au confirmat această instituțiune apostolică (Siod. I inum. 4, 6. — Sin II icum 2. — Sinod. Antioch 9. s. a.) De asemenea se poate observa, că canoanele apostolice vorbesc numai despre o căpetenie parțială, în bisericile locale, dar nu arată nici un cap universal peste toată biserică, — și nici măcar 'l presupun; căci nu numai diregerea bisericilor o reprezintă despărțită, — fie-care sub capul său, ci și pe fie care ast-fel de cap 'l mărginește prin votul comun al tuturor episcopilor locali.“ Tom, 1. p. 177—179).

În conformitate cu acest canon apostolic este constituită biserică ortodoxă din regatul României ai căruia locuitori sunt de națiune română România este împărțită în 8 eparchii sau diocese din care — done arhiepiscopii și mitropolii și șase episcopi, anume: mitropolia Ungro-Vlahiei sau a Munteniei, Mitropolia Moldovei Episcopii ale Râmnicului și nouli Severin, Românnului, a Hușilor, a Argeșului și Dunărei de jos. Conform canonului Apostolic, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ungro-Vlahiei ca unul ce reșede în capitala regatului, este primul între ierarhii români, și are prerogativele de precădere, pentru care, pe lângă titlu de Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, poartă și pe acel de „Primat al României și președinte al Sântului Sinod al bisericii

ortodoxe române.“ Așa este el considerat și titlul în regatul României și de cler și de laici.

Sub acest titlu se adresează cătră primul ierarh român ori-cine are vre'o afaceri bisericicească, relativă ori a administrației parțială a Mitropoliei Ungro-Vlahiei ori la cea generală a bisericii ortodoxe române. Mai de parte tot în conformitate cu canonul apostolic în cestiuile, e, ierarhii nostri eparchiali, cestiuile curente ale administrației lor bisericice se conduc de regulile stabilite mai înainte de biserică și de usul tradițional, cronomisit de predecesorii; iar în casurile neprevăzute de practica anterioară, cer deslegarea sântului sinod unde 'se adună toți ierarhii țerei: Mitropoliiți, Episcopi și Archiereii, în număr de 16 și ceia ce se decide în Sinod, aceia devine regulă pentru toți, și pentru Mitropoliiți și pentru Episcopi. Sinodul se adună de done ori pe an, după hotărârea canoanelor: primă-vara și toamna. Așa se înțelege și așa se aplică în România canonul XXXIV apostolic, carele întră în legislația țerei; căci în spiritul lui și al altor canoane sinodale este făcută legea noastră organică, pentru constituirea bisericii ortodoxe române la Regatulul României.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Dar.) Prințesa de coroană Ștefania a dăruit pentru institutul de educațiune de fete din Eperjeș 400 fl., cari s'aun și espedat episcopului catolic de acolo.

* (Societatea academică „România Jună“ din Viena, în ședința sa din 13 st. n. a. c. s'a constituit de nou, alegânduși comitetul pe anul administrativ 1882/3 în următorul mod: Președinte: Stud. med. I. T. Mera; vice-președinte: cand. philos. Septimiu S. Albini; secretari: stud. techn. Barbu C. Tapirdea și stud. med. Alexandru Popa, cassar; stud. techn. Iuliu Iuliu Moisil, controller; stud. med. Gavril Dobreanu; bibliotecar: Aurel Grigorovici stud. med. și econom stud. med. Ales. Tuducescu.

În comisiunea literară s'au ales următori: Stud. med. Greg. Onciul, stud. med. Ales. Popu, stud. med. Vas. Goldisiu, stud. techn. Aur. Cupșia și stud. silv. Sim. Popu; ear în comisiunea revădătoare stud. med. M. Visinevski stud. med. Pompei German și stud. techn. Corneliu Roman.

* (Un supplementic me la „Armata austriacă“ în senatul imperial). Deputații Schöffel și bar.

Hackelberg sunt din stânga senatului imperial. Dep. F. anderlik din dreapta a respuns numiilor deputați, cari esprimară ingrijirea, că armata comună este periclitată, următoarele: „Dacă dăstră ne faceți meru împuțări că o parte din armata ar se devină armată engrească am să dic: Nu noi am croit croiala, care desface împuțări această în doue. Dară, domni mei aveți se purtați singuri consecențele dualismului.

* (Defraudare) „N. Pester Journal“ dela 17 Dec. n. scrie: Seara târziu ni se anunță o defraudare senșională, pe care, cu toate că ne vine din isvor demn de încredere, o publicăm numai pe lângă cea mai mare rezervă. Este vorbă de o defraudare, care atât în privința locului unde s'a comis, cât și în privința făptuitorului trebuie să facă senșiu. Un funcționar înalt din ministerul a latere s'au fie defraudat 50,000 fl. Firece că în sferile respective lucrul se ține în cel mai riguros secret și de aceea și noi ne impunem rezerva și nu numim de ocamadată nici un nume.

* (O laudă pentru Israelii noștri). Sub titlu această se pot ceti în „Magy. Polgar“ din Cluj (Nr. 290 din 19 l. c.) următoarele: „Comunitatea ortodoxă israelită de aici precum și societatea funebraală „Chedra Cadigă“ au luat în adunarea generală, ținută mai de une zile în unanimitate conchisul, că din 1 Ianuarie 1883 s'au poarte afacerile și corpondențele esclusiv numai în limba maghiară. Propunerea o a făcut bravul secretar al ambelor societăți, F. Rosenberger, prin care a întempinat aprobarea unanimă a membrilor.

* (Bătaie la alegri). Ni se comunică, că în Vurpăr s'aun în tîmplat la alegriile mai proaspete în comunitate bătaie. Un alegător a sărit asupra altui alegător cu cuțitul și l'a învins.

* Din Timișoara se scrie cu dt. 16 l. c.: La stațiunea postală de aici ați dimineștă s'a aflat o petardă învelită în hârtie. S'a introdus cercetare. Făptuitorul a ramas neurnat. Se credea la început, că petarda va fi căuțt din oare-care pachet postal. Aceasta nu e probabil. O parte din lasca petardei arsă pe jumătate, arată că aceea a fost odată aprinsă și s'a stîns numai din cauza umezelei unde căușe.

* (Actori maghiari). După cele comunicate de „P. Ll.“ cu datul 14 Decembrie a. c. dintre actorii teatrali maghiari sunt Israelii 70%, creștini

20%. Dintre creștini sunt numai 10% Maghiari. Intre 100 actori maghiari i aparțin numai 2 neamului maghiar: 80 s'unt israeliți, 8 germani sau slavi etc.

* (Vânătoare). O societate de vânători de aici au arangiat altaieri o vânătoare în apropierea comunei Ruscior. Cu oasiunea aceasta s'au pușcat 7 vulpi, 6 iepuri și s'a atins și un lup.

* (Timpul) De când am scris că termometrul a început se scăda puțin, a scăduț și mult, coborînd noaptea până sub 0. Cu tot frigul care s'a făcut mai simțitor ieri toată țina a fost soare frumos.

Loterie.

Mercuri 20 Decembrie n. 1882.

Brînn: 66 37 S9 9 73

Bursa de Viena și Pesta

Din 19 Decembrie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	84.45	117.75
Renta de aur ung. de 4%	83.75	84.20
Renta ung. de hârtie	118.75	83.50
Împrumutul dramurilor de fer ung.	138.—	133.75
1 emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer orient ung.	88.—	83.25
II emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer orient ung.	110.—	109.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale dramului de fer orient ung.	93.—	93.25
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului.	97.50	97.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de scörte	94.50	95.50
Obligațiuni urbariale temeneșe	79.—	79.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de scörte	97.50	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane	98.50	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	93.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecimii de vin	96.50	97.—
Sorți angreșuri cu premii	112.—	113.—
Sorți de regulares Tisai	107.75	107.75
Datoriile de stat austriac în hârtie	76.55	76.50
Datoriile de stat austr. în argint	76.50	76.25
Renta de aur austriacă	94.60	94.50
Sorți de stat dela 1860	129.—	123.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	827.—	824.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	283.50	270.50
Acțiuni de credit austr.	277.75	270.80
London (pe polița de trei luni)	119.30	119.40
Scrisori financiare ale institutului „Albina“	—	100.—
Argint	—	—
Galbin	6.65	6.66
Napoleon	9.46	9.49
100 marce nemțeci	53.55	53.55

Cu totul noue.

Sfîrmitoare de cureuz și ventilator. — Tăietori de napi și tăietoare de paie recomandă pe lângă prețurile cele mai eține. (Fabrica de mașine agricole.

Andrei Rieger.

Sibiu.

[817] 1-3

LOTERIA ESPOZIȚIUNII TRIESTE.

1000 nimeritori
în preș de
fl. 213.550

Una soarte 50 cruceri

1000 nimeritori
în preș de
fl. 213.550

- 1 nimeritor principal: bani gata 50.000 floreni sau 8.500 galbini.
- 2 nimeritori principali: bani gata 20.000 floreni sau 3.500 galbini.
- 3 nimeritori principali: bani gata 10.000 floreni sau 1.750 galbini.
- 4 nimeritori principali: Colet și percei cu brilante, preț 10.000 floreni.

Patru nimeritori: Scule de aur cu brilante și mărgelae în preș de câte 5000 fl.

Cinci nimeritori: Scule diverse în preș de câte 3000 fl.

987 nimeritori în preș de câte 1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 floreni.

Tragerea în 5 Ianuarie 1883.

Prețul sorțiilor 50 cruceri

Comande pe lângă aculuderea de 15 cr. pentru spese de postă s'ant a se adresa

TRIEST,
P. Grande N. 2.

Despărțământul loteriei Esposițiunii Triestine

TRIEST,
P. Grande N. 2.

Pentru primirea traficului de sorți a se adresa numai decăt la adresa de mai sus.

Sorți se ață în Sibiu la institutul „ALBINA“ și la redacțiunea „Telegrafului Roman“.

[815] 2-4